

DUALMON

Strengthening capacities for the implementation of dual education in Montenegro Higher Education

Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

FH | JOANNEUM

3.4 DISCUSSION FORUM ON DRAFT PROPOSALS OF AMMENDMENTS

Contacts: Prof. Boban Melović PhD, University of Montenegro, bobanm@ucg.ac.me

Project acronym:	DUALMON
Project full title:	Strengthening capacities for the implementation of dual education in Montenegro higher education
Project No:	617392-EPP-1-2020-1-RS-EPPKA2-CBHE-SP
Funding scheme:	ERASMUS+
Project start date:	January 15, 2021
Project duration:	36 months

Abstract	Discussion Forum represents an opportunity to discuss draft proposals of amendments, prepared by working group, on corresponding legislation/regulation acts with the relevant stakeholders from Montenegro.
----------	--

Title of document:	3.4 DISCUSSION FORUM ON DRAFT PROPOSALS OF AMMENDMENTS
Work package:	WP3 Creation of Legal and Quality Assurance Conditions for Implementation of dual higher education
Activity:	3.4 - Discussion forum on draft proposals of ammendments
Last version date:	30.06.2022.
File name:	3.4 DISCUSSION FORUM ON DRAFT PROPOSALS OF AMMENDMENTS
Number of pages:	9
Dissemination level:	Consortium

VERSIONING AND CONTRIBUTION HISTORY

Version	Date	Revision description	Partner responsible
v. 1	25.06.2022.	First version	UOM (Boban Melović)
v. 2	30.06.2022.	Minor corrections	UNS (Mirko Savić)

DUALMON

Strengthening capacities for the
implementation of dual education
in Montenegro Higher Education

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

DISCLAIMER

The European Commission support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

DUALMON
Strengthening capacities for the
implementation of dual education
in Montenegro Higher Education

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Contents:

Discussion forum on draft proposals of ammendments.....	5
Draft version: Low on Higher Education	7
Low on Higher Education (Dual higher education is involved)	8

Discussion forum on draft proposals of ammendments

In order to develop the legal framework for the implementation of dual higher education in Montenegro, representatives of the UOM participated in the creating of a proposal for a new Law on Higher Education in Montenegro, as well as in the public debate on the draft of the mentioned law.

This resulted in adding a new article of the Law on Higher Education which recognizes the dual model of higher education.¹ The aforementioned law recognizes the dual model of higher education as a model of teaching in study programs, in which, through theoretical teaching and exercises at a higher education institution and practical training at the employer (learning through work), knowledge, skills, abilities and the views of students are being gained and/or mastered. The conditions and a way of realizing the dual model of higher education should be furthered regulated by special regulations of the Ministry of education.

¹ Draft Law on Higher Education. Available at: <https://www.gov.me/clanak/nactr-zakona-o-visokom-obrazovanju>, accessed on 15.07.2022.

DUALMON

Strengthening capacities for the
implementation of dual education
in Montenegro Higher Education

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Appendix: Program of public debate on the Law on Higher Education

Crna Gora
Ministarstvo prosvjete, nauke, kulture i sporta

Adresa: Vaka Đurovića b.b.
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 410 100
fax: +382 20 410 101
www.mps.gov.me

**PROGRAM JAVNE RASPRAVE
O
ZAKONU O VISOKOM OBRAZOVANJU**

Vrijeme trajanja javne rasprave: 3.12. – 23.12.2021. godine (20 dana)

Način sprovođenja javne rasprave:

- Postavljanje Nacrta zakona o visokom obrazovanju na internet stranici Ministarstva prosvjete, nauke, kulture i sporta www.gov.me/mpnks i portalu eUprave www.euprava.me.

Adresa i način dostavljanja primjedbi, prijedloga i sugestija:

Zainteresovani subjekti mogu svoje komentare, mišljenja, primjedbe i sugestije dostaviti u pisanoj i elektronskoj formi najkasnije do 23. decembra 2021. godine na sljedeći način:

- Na adresu: Ministarstvo prosvjete, nauke, kulture i sporta, ul. Vaka Đurovića b.b., Podgorica, za dostavu poštom (sa naznakom „Nacrt zakona o visokom obrazovanju“);
- Direktno preko arhive Ministarstva prosvjete, nauke, kulture i sporta;
- Na e-mail adresu: neda.ojdanic@mpnks.gov.me

Ime i prezime službenika u ministarstvu zaduženog za davanje informacija o postupku javne rasprave:

Neda Ojdanić
e-mail: neda.ojdanic@mpnks.gov.me
Tel: 020 410 182

Naziv organizacione jedinice ministarstva koja je odgovorna za pripremu nacrta zakona, odnosno strategije: Direktorat za tercijarno obrazovanje.

Draft version: Low on Higher Education

Nacrt

Zakon o visokom obrazovanju

I OSNOVNE ODREDBE

Predmet zakona

Član 1

Ovim zakonom uređuju se osnove visokog obrazovanja, uslovi obavljanja djelatnosti, vrste studijskih programa, načela organizacije ustanova koje obavljaju ovu djelatnost, prava i obaveze akademskog osoblja i studenata, obezbjeđivanje kvaliteta, finansiranje visokog obrazovanja, kao i druga pitanja od značaja za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja.

Ciljevi visokog obrazovanja

Član 2

Ciljevi visokog obrazovanja su:

- 1) sticanje i unapređivanje znanja i vještina i razvijanje naučno-istraživačke djelatnosti, umjetnosti i kulture;
- 2) usvajanje opštih, naučnih i profesionalnih znanja i vještina putem nastave, učenja i istraživanja;
- 3) razvoj istraživački orijentisanog visokog obrazovanja;
- 4) obezbjeđivanje mogućnosti za sticanje visokog obrazovanja tokom cijelog života;
- 5) uspostavljanje i razvijanje saradnje u oblasti nastave, učenja, istraživanja, umjetnosti i kulture;
- 6) obezbjeđivanje uslova za nesmetan pristup visokom obrazovanju i
- 7) dostizanje kvaliteta visokog obrazovanja u skladu sa evropskim standardima i smjernicama za obezbjeđenje kvaliteta u Evropskom prostoru visokog obrazovanja.

Javni interes

Član 3

Visoko obrazovanje je djelatnost od javnog interesa.

Autonomija ustanova

Član 4

Ustanova visokog obrazovanja je autonomna u obavljanju svoje nastavne, naučne i umjetničke djelatnosti, u skladu sa ovim zakonom.

Low on Higher Education (Dual higher education is involved)

- na stvaranje uslova za ostvarenje ravnopravnosti i zaštite prava lica koja su po bilo kom osnovu u nejednakom položaju u obrazovanju;
- 14) **lice odnosno student sa invaliditetom** je lice koje ima dugoročno fizičko, psihosocijalno, intelektualno, senzorno ili višestruko oštećenje koje u sadejstvu sa različitim barijerama u visokom obrazovanju može otežati njihovo puno i efektivno učešće na osnovu jednakosti sa drugima;
 - 15) **stranac** je državljanin druge države ili lice bez državljanstva u skladu sa zakonom;
 - 16) **ekspert** je lice koje posjeduje izuzetne kompetencije u određenoj oblasti;
 - 17) **praktična nastava u visokom obrazovanju** je sastavni dio procesa nastave koji se može sticati u okviru nastavne i naučno-istraživačke infrastrukture ustanove visokog obrazovanja, u kliničkim nastavnim bazama, ili praksom kod poslodavca u odgovarajućim privrednim subjektima, naučno-istraživačkim i kulturnim ustanovama i drugim pravnim licima koja ispunjavaju uslove propisane pravilnikom ustanove visokog obrazovanja;
 - 18) **dualni model visokog obrazovanja** je model realizacije nastave na studijskim programima, u kome se kroz teorijsku nastavu i vježbe na visokoškolskoj ustanovi i praktičnu obuku kod poslodavca (učenje kroz rad) stiču, usavršavaju, odnosno izgrađuju znanja, vještine, sposobnosti i stavovi studenata.

II SAVJET I AGENCIJA ZA OBEZBJEĐENJE KVALITETA U VISOKOM OBRAZOVANJU

Nadležnost Savjeta za visoko obrazovanje Član 11

Radi razmatranja i unapređenja pitanja iz oblasti visokog obrazovanja obrazuje se Savjet za visoko obrazovanje (u daljem tekstu: Savjet) kao savjetodavno tijelo ministra nadležnog za poslove prosvjete.

Članovi Savjeta iz stava 1 ovog člana imenuju se iz reda istaknutih stručnjaka iz oblasti visokog obrazovanja, nauke, umjetnosti, reda studenata i oblasti privrede, nevladinog sektora i drugih relevantnih oblasti.

Savjet postupa po žalbama ustanova na odluku o ishodu eksterne evaluacije. Aktom o obrazovanju Savjeta bliže se uređuje sastav, broj, poslovi, naknada za rad u Savjetu, kao i druga pitanja od značaja.

Agencija za kontrolu i obezbjeđenje kvaliteta visokog obrazovanja Član 12

Poslove obezbjeđenja i unapređenja kvaliteta u visokom obrazovanju obavlja Agencija za kontrolu i obezbjeđenje kvaliteta visokog obrazovanja (u daljem tekstu: Agencija) u skladu sa evropskim standardima i smjernicama. Agencija:

- 1) sprovodi postupak eksterne evaluacije studijskih programa i izdaje sertifikat o akreditaciji;

Studijski programi koji se mogu realizovati na ustanovama su: osnovni, master i doktorski.

Studijski programi iz stava 1 ovog člana mogu biti interdisciplinarni i organizuju se iz najmanje dvije oblasti.

Osnovni i master studijski programi mogu se akreditovati kao akademski i primijenjeni.

Doktorski studijski programi se mogu akreditovati kao akademski.

Studijski program mora da sadrži praktičnu nastavu sa jasno definisanim ishodima učenja, odnosno kompetencijama za obavljanje djelatnosti.

Ustanove mogu realizovati dualni model visokog obrazovanja.

Dualni model u visokom obrazovanja je model realizacije nastave na studijskim programima u kojem se kroz teorijsku nastavu i vježbe na visokoškolskoj ustanovi i praktičnu obuku kod poslodavca (učenje kroz rad) stiču, usavršavaju, odnosno izgrađuju znanja, vještine, sposobnosti i stavovi studenata u skladu sa studijskim programom. Uslovi i način realizacije dualnog modela visokog obrazovanja regulišu se posebnim propisima Ministarstva.

Praktična nastava iz stava 5 ovog člana vrednuje se sa najmanje 15 ECTS kredita.

Praktična nastava iz stava 7 ovog člana mora biti organizovana na način koji je pristupačan licima sa invaliditetom i u skladu sa njihovim individualnim potrebama.

Programi osnovnih studija mogu da sadrže najmanje dva izborna modula.

Programi master studija, za određene studijske programe (iz oblasti regulisanih profesija) mogu imati izborne module.

Evropski sistem prenosa kredita

Član 98

U realizaciji studijskog programa za sticanje nivoa obrazovanja i diploma visokog obrazovanja koristi se Evropski sistem prenosa kredita (ECTS European Credit Transfer System).

Obim studijskog programa koji se izvodi u jednoj studijskoj godini je 60 ECTS kredita.

Prenos ECTS kredita može se vršiti između različitih studijskih programa, odnosno ustanova.

Kriterijumi i uslovi prenosa ECTS kredita propisuju se opštim aktom ustanove, odnosno ugovorom između ustanova.

Član 99

Student pri upisu studijske godine prijavljuje predmete iz predviđenog dijela studijskog programa obima 60 ECTS kredita za studijsku godinu.

Izuzetno od stava 1 ovog člana student u jednom semestru, odnosno studijskoj godini može da prijavi i polaže više od 30 ECTS kredita, odnosno 60 ECTS kredita za studijske predmete iz prethodnih godina studija za koje je slušao nastavu, a nije